

Remiss angående Uppdrag budget 2016 - Ny näringslivsstrategi för Malmö stad STK-2016-816

Kommunstyrelsen

registrera.stk@malmö.se

Malmö 161125

Synpunkterna på strategin har upprättats i samarbete mellan **Malmös Ideella** och samverkansaktörerna inom projektet **SIS (Social Innovation Skåne): Mötesplats Social Innovation, Coompanion, Centrum för Publikt Entreprenörskap och NÄTVERKET - Idéburen sektor Skåne**

Projektet **SIS** har som övergripande mål att: ”i bred regional samverkan mellan idéburen och offentlig sektor, näringsliv, akademi och enskilda samhällsentreprenörer (Penta Helix), bidra till en förstärkt infrastruktur och stödfunktioner som underlag för fler hållbara sociala företag och sociala innovationer i Skåne”

Malmös Ideella (Malmö ideella föreningars Paraplyorganisation) är röstbärare för 268 idéburna organisationer i Malmö.

Vi har valt att kommentera strategin utifrån följande perspektiv:

Generella synpunkter, Social Innovation, Samverkan, Medborgarperspektivet

Generella synpunkter

- Näringslivsstrategin innehåller en ambitiös agenda med ”ska” satser, där staden som utförare pekas ut i olika initiativ. Om staden tänker sig att öppna upp för en bredare samverkan i en genomförandefas, där förankring och samverkan med civilsamhället skulle falla sig naturligt, så borde detta skrivas in redan från början. Fler aktörer kan på så sätt läsa in sig i förslagen, vilket borgar för en mer engagerad process i arbetet när det gäller förankring och genomförande av förslagen.

Social Innovation

- **Social Innovation** som begrepp och synsätt för lokal hållbar utveckling bör tas upp i strategin. I näringslivsstrategins prioriterade område: innovation och företagande, diskuteras dessa begrepp ur ett breddat perspektiv. Det inkluderar innovation som direkt riktar sig mot att lösa samhällsutmaningar, dvs social innovation. I strategin nämns att innovationssystemet och samverkan över sektorer ska stärkas. Redan idag har Malmö en nationell profil inom området social innovation, bl a genom stödet till nationella Mötesplats Social Innovation, vilket bör framgå i strategin. Utgångspunkten för social innovation är att samhällsutmaningar driver innovation och möjliggör nya former av partnerskap. Detta bör tas upp i strategin som en utvecklingspotential. Som en del i samverkansinitiativet Social Innovation Skåne har

tex. ett erfarenhetsutbyte mellan företag lokalt/regionalt inlett. För att kunna arbeta framgångsrikt med ett breddat entreprenörskap och innovation bör det ges utrymme för utvecklingsarbete och experimentering kring nya affärsmodeller, nya bolagsformer, nya sätt att mäta samhällsnytta och effekt m.m.

Hållbarhetsdimensionerna ska vara en integrerad del av näringslivsarbetet och ligga till grund för alla prioriteringar. I strategin bör man också göra kopplingar till de globala målen och det arbete som utförs nationellt inom ramen för Agenda 2030.

- Ett förslag är att man inom ramen för strategin skapar en sektorsöverskridande **”test arena” för sociala innovationer** där kommun-företag-idéburet-akademi gemensamt kan diskutera, initiera och testa idéer (rapid prototyping) relaterade till gemensamma samhällsutmaningar. Här skulle man t.ex. kunna testa okonventionella tankar och lösningar relaterade till unga, integration och kompetensförsörjning av näringslivet i Malmö.
- Uppmärksamma den **Idéburen sektor som arbetsgivare** och jobbskapare i strategin. Idag uppskattar Malmö Ideella att föreningslivet sysselsätter motsvarande ca 3000 heltidstjänster i Malmö. 2/3 del av alla praktikplatser och anställningar förmedlas via sociala nätverk. Den idéburna sektorn är en stark arena för dessa informella och sociala nätverk. **”Det man lär sig i föreningslivet har betydelse för arbetslivet”**.
- Hållbarhetsdimensionerna är vägledande i **det sociala företagandet**, ett företagande med sociala mål, som med företagsamhet som medel, utgör en del av lösningen på de komplexa samhällsutmaningar som Malmö står inför men som inte omnämns i näringslivsstrategin. De sociala företagen omsätter social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet i praktiken och tillför Malmös näringsliv nya perspektiv på hållbart företagande som exempelvis cirkulär ekonomi och företagsformen aktiebolag med vinstutdelningsbegränsning (AB svb).
- En fungerade modell för att skapa ett mer innovativt, hållbart och inkluderande näringsliv i Malmö och som saknas i näringslivsstrategin är det **arbetsintegrerande sociala företagandet**. Arbetsintegrerande sociala företag utgör en viktig pusselbit i Malmös näringsliv och de komplexa samhällsutmaningarna i Malmö visar på behovet av fler företag som tar tillvara på de outnyttjade resurser som finns bland malmöbor i utanförskap. I Malmö finns flera nationellt uppmärksammade exempel på framgångsrika arbetsintegrerande sociala företag som bl.a. utmärker sig genom affärsmässigt hållbara samarbeten med aktörer i det privata näringslivet - välkända exempel på detta är Yalla Trappans samarbete med IKEA och Creativa Gemenskapens samarbete med Stena Fastigheter. Genom att tydligare synliggöra den viktiga roll som arbetsintegrerande sociala företag spelar i Malmös näringsliv kan fler malmöbor ges möjlighet att finna en väg in på arbetsmarknaden. De arbetsintegrerande sociala företagen bygger på tvärsektoriella partnerskap där aktörer inom idéburen sektor är motor i samverkansprocesser mellan idéburna, offentliga och privata aktörer och innebär att malmöbor som står långt från

arbetsmarknaden ges möjlighet till delaktighet, egenmakt och självförsörjning. Företagen utgör också en viktig länk mellan offentliga arbetsmarknadsåtgärder och ordinarie arbetsmarknad för de många malmöbor som trots riktade insatser från kommun och arbetsförmedling inte släpps in på arbetsmarknaden efter avslutad insats.

Samverkan

Strategin bör peka på potentialen i ett fördjupat samarbete och **samverkansplattformar byggda på Penta helix principen** för att gemensamt adressera utmaningar- möjligheter i kommunen. Komplexa samhällsutmaningar kan enbart lösas genom tvärssektoriella partnerskap och samarbeten. Såväl Agenda 2030 (Sustainable Development Goals), Skånes regionala utvecklingsstrategi eller PWC:s rapport: Cities of the future – där Malmö stad varit delaktigt, lyfter fram Penta-helix-perspektivet (Offentlig, privat och idéburen sektor samt akademi och enskilda samhälls-entreprenörer) – en utveckling av den traditionella Triple-helix-modellen. Ett förslag skulle kunna vara att skapa en samverkansplattform för systembaserad näringslivs- och arbetsmarknadsanalys för att synliggöra och öka synergierna mellan områdena och sektorerna.

- Det finns många samverkansmöjligheter mellan näringslivet och idéburna organisationer vilket bör lyftas fram i strategin. **”Överenskommelsen”** mellan den idéburna sektorn och Malmö stad som nu håller på att ta form, är en sådan. Denna plattform är skapad för att underlätta lokal utveckling utifrån lokala initiativ och frågor från såväl idéburna organisationer som samhälls-entreprenörer och offentliga förvaltningar och aktörer. Överenskommelsen bör även kunna användas för att adressera gemensamma utmaningar där även näringslivet är involverat. Lokala Överenskommelser växer nu fram på bred front runt om i Sveriges kommuner. Överenskommelserna har visat sig vara en viktig grund för tillitsbyggande och relationsbyggande för en hållbar tillväxt och samhällsutveckling, lokalt och regionalt.
- En annan samverkansmöjlighet är genom att låta anställda i näringslivet **volontärjobba** i någon organisation någon timme i veckan/månaden. Malmö ideella anser att fler anställda, i såväl näringsliv som offentlig sektor, borde ges möjligheten att engagera sig ideellt på arbetstid. Malmö Ideella ser fördelar med att malmöbor kan få stöd i att hitta föreningar de vill engagera sig i men även möjligheten att föreningar hittar medlemmar och framtida ledare. Peter Håkansson, forskare på Malmö högskola, har visat att ungdomar som är engagerade i föreningar löper minst 80% mindre risk att bli arbetslösa. Det civila samhället och näringslivet är tillsammans en enorm resurs som kan stärka varandra genom samverkan. Större arrangemang i föreningslivet lockar besökare till Malmö vilket skapar både hotellbesökare och restauranggäster.

- Malmö Ideella ser att det finns en stor potential för föreningar i Malmö att hjälpa unga till **en första arbetslivserfarenhet och referens**. Malmö Ideella vill se en utveckling där föreningslivet tillsammans med näringslivet ger unga fler möjligheter. Längre praktikperioder för skolelever i både civilsamhälle och näringsliv behövs. Vi ser behov av att göra Ung i sommar mer flexibelt och efterlyser större möjlighet till bättre matchning mellan praktikanten och företaget eller föreningen. Men även för vuxna som står långt bort från arbetsmarknaden finns det stora möjligheter till olika typer av arbete inom frivilligsektorn. Vi ser fram emot närmare samverkan mellan Malmö stad och näringslivet för att skapa fler praktikplatser för unga och fler lönebidragsanställningar i frivilligsektorn. Vi för dialog med olika aktörer och är öppna för att utveckla metoder för att ge fler malmöbor ett sammanhang och möjlighet att närma sig arbetsmarknaden på olika sätt.
- Att skapa förutsättningar för, samt uppmuntra och involvera den lokala, idéburna sektorn i **offentlig upphandling** av tex. tjänster är ett sätt att utveckla lokalt engagemang och hållbarhet. Tex. gör Region Skåne ett föredömligt arbete med att "tvätta" förfrågningsunderlag och ta bort alla onödiga krav, formulera texter på icke-byråkratiskt svenska, erbjuda anbuds-utbildningar, bedriver uppsökande verksamhet gentemot nya leverantörer, använder sig av fast-pris-princip etc för att skapa förutsättningar för såväl idéburna organisationer som små företag att överhuvudtaget kunna delta i upphandlingar. Idéburna-Offentliga-Partnerskap (IOP) är en samarbetsmodell som lämpar sig när det inte finns en marknad. Regeringens nationella upphandlingsstrategi öppnar upp för både idéburna organisationer och IOP!
- Strategin bör stödja utvecklingen av nya gemensamma lärandearenor/kunskapsallianser. Inom den idéburna sektorn finns stor kompetens inte minst inom **Folkbildningen** som kan ge styrka och inspiration till näringslivet. Omvänt finns det många inspirerande företagsledare som skulle kunna engagera många föreningar. Folkbildningen är dessutom viktig som inkubator för framväxande nya företag och samhälls-entreprenöriella initiativ, sociala företag, m.m.

Medborgarperspektivet

- Det finns ett behov av att tydliggöra och **lyfta fram medborgarperspektivet** i strategin. Medborgarnas roll för att uppnå en hållbar utveckling där lokal delaktighet är den kanske viktigaste insatsen för att hålla samman staden, öka folkhälsan, och skapa framtidstro. Bjud in medborgarna till att skapa den hållbara och attraktiva staden, med ett brett utbud av delaktighetsarenor med kultur, idrott, nöjen, mm. Malmö har redan profilerat sig inom detta område bl a genom utveckling av Living Labs. För att fortsätta bygga på denna profil bör ytterligare innovativa satsningar på plattformar för delaktighet stärkas.

- Lyft fram högskolans och **de ungas roll, för att utveckla den attraktiva staden.** Malmö högskola arbetar aktivt med att ta vara på ungas intresse för hållbarhetsfrågor, entreprenörskap och innovation, inte minst genom satsningar såsom Mötesplats Social Innovation. Trenden är tydlig mot ett intresse att kombinera entreprenörskap med samhällsnytta och detta bör speglas i satsningar inom ramen för näringslivsstrategin.
- Strategin bör peka på hur man kan **använda inspiration från existerande lyckade exempel på integrationsarenor**, hämtade från idéburen sektor, för att lotsa in nyanlända i våra företag. Tex. projektet NAD, Nätverk- Aktivitet- Delaktighet som är en samverkansplattform mellan det idéburna och offentliga aktörer. Genom att integrera aktiviteter i föreningslivet i nyanländas etableringsplan skapas på ett strukturellt sätt delaktighet och empowerment för individer. Språkträning, nätverksbyggande, kontaktskapande samt fysisk och psykisk hälsa är effekter av denna tvärsektoriella modell.